

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 22.7.2011
SEC(2011) 984 definitief

WERKDOCUMENT VAN DE DIENSTEN VAN DE COMMISSIE

**over de activiteiten van het Gezondheidsbeveiligingscomité in de periode november 2009
tot en met december 2010**

Inleiding

Het doel van dit document is verslag uit te brengen over de activiteiten van het gezondheidsbeveiligingscomité (HSC) van november 2009 tot en met december 2010 en aldus te voldoen aan het verzoek van de Raad om regelmatig te worden geïnformeerd over de activiteiten van het comité, zoals vastgesteld in de conclusies van 22 februari 2007 betreffende de voorlopige verlenging en uitbreiding van het mandaat van het HSC¹.

Tijdens voornoemde periode heeft het gezondheidsbeveiligingscomité twee plenaire vergaderingen gehouden, namelijk op 9 juni en 18-19 november 2010. Bovendien is op 7-8 oktober 2010 een buitengewone plenaire vergadering gehouden om het geplande initiatief van de Commissie op het gebied van de gezondheidsbeveiliging in de EU te bespreken.

De HSC-secties zijn als volgt bijeengekomen:

- de sectie generieke paraatheid en reactie heeft vergaderd in april 2010;
- de sectie paraatheid voor chemische, biologische en radionucleaire (CBRN) bedreigingen heeft vergaderd in mei en oktober 2010;
- de sectie paraatheid en reactie op het gebied van griep heeft vergaderd in mei en oktober 2010;
- het netwerk van HSC-communicatoren heeft vergaderd in maart en oktober 2010.

De voornaamste activiteiten van het HSC zijn opgebouwd rond zeven prioriteiten van het strategisch werkplan voor 2008-2010². De activiteiten die zijn uitgevoerd door het netwerk van communicatoren, dat door het HSC is opgericht om te zorgen voor coherente communicatieboodschappen aan het grote publiek in crisissituaties die van invloed zijn op de volksgezondheid, worden in een afzonderlijk hoofdstuk beschreven.

Ingevolge de conclusies van de Raad over de lering die moet worden getrokken uit de A(H1N1)-pandemie - gezondheidsbeveiliging in de Europese Unie³, heeft de Raad zijn instemming betuigd met de tijdelijke verlenging - totdat een oplossing op de lange termijn voor de gezondheidsbeveiliging in de EU wordt gevonden - van het mandaat van het gezondheidsbeveiligingscomité als een samenwerkings- en coördinatieorgaan voor de lidstaten, dat door de Commissie wordt gesteund, overeenkomstig zijn statuten.

Ingevolge de verlenging van het mandaat van het HSC is een redactiegroep voor de opstelling van het werkplan voor 2011-2013 opgericht en is de eerste vergadering in januari 2011 georganiseerd.

---

1 <http://register.consilium.europa.eu/pdf/nl/07/st05/st05862.nl07.pdf>

2 http://ec.europa.eu/health/ph_threats/Bioterrorisme/docs/keydo_bio_05_en.pdf

3 <http://register.consilium.europa.eu/pdf/nl/10/st12/st12665.nl10.pdf>

1. DETECTIE, INFORMATIEBEHEER EN COMMUNICATIE

Het zorgen voor de tijdige detectie, waarschuwing en informatieverspreiding aan de relevante belanghebbenden is een sleutelement van de paraatheid voor en de reactie op bedreigingen van de volksgezondheid.

Wat de detectie van chemische bedreigingen betreft, is in 2010 een snel waarschuwingssysteem (RAS CHEM) getest, dat de volksgezondheidsinstanties en de antigifcentra van de EU met elkaar verbindt. De eerste interface van het systeem moet zorgen voor een meldings- en waarschuwingsmechanisme voor risicobeoordelingsdoeleinden. De tweede interface dient ter ondersteuning van de coördinatieactiviteiten voor het risicobeheer door het met elkaar verbinden van de volksgezondheidsautoriteiten en het verstrekken van informatie over relevante gebeurtenissen die een coördinatie van de maatregelen op EU-niveau vereisen. Een formeel verzoek tot aanwijzing van HSC-contactpunten voor de risicobeoordeling van acute gebeurtenissen die door chemische en radiologische en nucleaire agentia worden veroorzaakt, is onder de leden van het HSC verspreid. De lijst met contactpunten (bv. nationale antigifcentra voor chemische stoffen) zal van cruciaal belang zijn voor het uitvoeren van de nodige risicobeoordelingen. De reikwijdte en de standaardprocedures voor de werking van deze netwerken zullen in 2011 worden vastgesteld.

Bovendien is een oproep tot het indienen van inschrijvingen opgesteld over de ontwikkeling van een inventaris voor op feitenmateriaal gebaseerde, wetenschappelijk gevalideerde tegenmaatregelen op het gebied van de volksgezondheid ter bestrijding van chemische en radionucleaire risico's.

Een ander gebied van de detectieactiviteiten omvat de oprichting van een netwerk van nationale referentielaboratoria. De huidige laboratoriumnetwerken die menselijke biologische agentia van risicogroep 3 en 4⁴ bestrijken, zijn geconsolideerd en er zijn nieuwe instrumenten voorgesteld om bestaande lacunes over activiteiten op het gebied van toxinen op EU-niveau op te vullen.

Het HSC heeft ook de kwestie van de modernisering en de beveiliging van de IT-communicatie en de veilige toegang tot gebouwen behandeld. Beveiligingsaspecten van verschillende communicatiesystemen (EWRS, RAS BICHAT, RAS CHEM, HEDIS)⁵ zijn in de diverse instrumenten geïntegreerd. De gebouwen waarin de Health Emergency Operating Facility (HEOF) is ondergebracht, zijn ook beveiligd door bewakers en toegangscontroles op verschillende niveaus en zij worden gemonitord door het directoraat Beveiliging van de Commissie. De vergaderingen van het HSC worden thans gehouden in de beveiligde

---

4 Biologisch agens van groep 3: een agens dat bij de mens een ernstige ziekte kan veroorzaken en een groot gevaar voor de werknemers kan opleveren; het kan een risico voor verspreiding onder de bevolking opleveren, maar er is gewoonlijk een doeltreffende profylaxe of behandeling beschikbaar; biologisch agens van groep 4: een agens dat bij de mens een ernstige ziekte veroorzaakt en een groot gevaar voor de werknemers oplevert; er is een groot risico dat het zich onder de bevolking verspreidt; er is gewoonlijk geen doeltreffende profylaxe of behandeling beschikbaar. (Richtlijn 90/679/EEG van de Raad van 26 november 1990 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan biologische agentia op het werk, PB L 374, blz. 1).

5 Vroegtijdig waarschuwings- en reactiesysteem voor overdraagbare ziekten (EWRS), snel waarschuwingssysteem voor biologische en chemische agentia en terrorismebedreigingen (RAS BICHAT), snel waarschuwingssysteem voor chemicaliën (RAS CHEM), informatiesysteem over gezondheids crises en ziekten (HEDIS).

gebouwen van het kasteel van Senningen, dat door de Luxemburgse regering daarvoor ter beschikking wordt gesteld.

2. BEDREIGINGS- EN RISICOBEOORDELING

De ontwikkeling van de bedreigingsbeoordeling ten aanzien van de volksgezondheidseffecten van chemische, biologische en radionucleaire (CBRN) voorvallen is een ander gebied dat de lidstaten hebben aangemerkt als een prioriteit voor de werkzaamheden van het gezondheidsbeveiligingscomité.

De volgende voorvallen die door de diensten van de Commissie of de lidstaten onder de aandacht van het HSC zijn gebracht, zijn in het HSC besproken tijdens vergaderingen waarop de deelnemers fysiek aanwezig waren of tijdens regelmatige audioconferenties van het HSC:

- antrax bij intraveneuze druggebruikers (IVDU's) in januari 2010;
- botulinetoxine als potentieel risico voor illegale handel en opzettelijk gebruik in februari 2010;
- vulkaanuitbraak in IJsland en aswolk boven Europa in april 2010;
- bosbranden in Rusland in augustus 2010;
- verslag over een mogelijk verband met narcolepsie bij kinderen en adolescenten na vaccinatie tegen pandemische H1N1-griep in september 2010;
- ongeval in chemische aluminiumfabriek in Hongarije in oktober 2010.

Bedreigingsbeoordelingen in verband met volksgezondheidseffecten zijn op verzoek van de Commissie uitgevoerd door agentschappen zoals ECDC, Europol en EMCDDA.

De rol van het HSC bestaat erin ervaringen, risicobeoordelingen en informatie over het risicobeheer van voorvallen op het gebied van de volksgezondheid uit te wisselen. Er vonden belangrijke discussies plaats over de wijze waarop voorvallen moeten worden aangepakt waarbij de volksgezondheidsautoriteiten geen leidende rol spelen, maar waarvan de gevolgen vereisen dat acties op het gebied van de volksgezondheid worden ondernomen.

3. ADVISERING

Een andere belangrijke activiteit van het HSC omvat de integratie van wetenschappelijk advies in het crisisbeheer, dat wordt uitgevoerd via de raadpleging van groepen van deskundigen en comités inzake risicobeoordeling en het onderzoek van de wetenschappelijke en technische basis voor opties voor reactie.

Een andere taak bestond in het bekijken van een lijst van CBRN-agentia die voor doelbewuste introductie kunnen worden gebruikt. Deze lijst wordt een matrixinstrument genoemd⁶. Het gezondheidsbeveiligingscomité wordt geregeld door de diensten van de Commissie

---

⁶ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/nl/09/st15/st15505-re01.nl09.pdf>

geraadpleegd om met name feedback te ontvangen over de bijwerking van de lijsten en de criteria daarvan. Dit instrument is vertrouwelijk.

Wat de modellering voor volksgezondheidsdoeleinden betreft, werd in september 2010 een workshop georganiseerd om de huidige ontwikkelingen op dit gebied onder de loep te nemen. Bovendien heeft het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) de opdracht gekregen om een netwerk van deskundigen van de lidstaten op te zetten om de coördinatie van de capaciteiten op dit gebied te versterken.

4. CRISISBEHEER

De systemen van de lidstaten om te zorgen voor een snelle communicatie met andere lidstaten, de Commissie, EU-agentschappen, internationale organisaties en derde landen zijn verbeterd en getest.

Het HSC heeft een sleutelrol gespeeld tijdens de A(H1N1)-griepandemie in 2009. Het heeft de situatie nauw gemonitord, informatie uitgewisseld en gezorgd voor de coördinatie van de volksgezondheidsmaatregelen op EU-niveau. In deze context heeft het HSC verscheidene beleidsverklaringen goedgekeurd: betreffende sluiting van scholen, vaccinatiestrategie en reisadvies. Wat de paraatheid voor crisiscommunicatie betreft, worden de lijsten van de contactpunten van de Health Emergency Operating Facility (HEOF) regelmatig bijgewerkt.

Om de generieke paraatheid en het gezondheidscrisisbeheer in Europa te versterken heeft het gezondheidsbeveiligingscomité een opleidingsuitwisselingsprogramma op het gebied van het beheer van gezondheids crises opgesteld. Het bestaat uit wederzijdse intercollegiale leeractiviteiten waarbij een gastland een programma over een bepaald onderwerp organiseert en de deelnemers uit andere lidstaten leren van de ervaring en goede praktijken uitwisselen.

5. PARAATHEID

De acties van het gezondheidsbeveiligingscomité inzake paraatheid hebben tot doel ervoor te zorgen dat elke lidstaat het vermogen bereikt en/of vergroot om op gezondheidsbedreigingen te reageren en dat de transversale planning tussen de lidstaten coherent is.

De bijgewerkte technische leidraad over generieke paraatheidsplanning voor noodgevallen in verband met de volksgezondheid is door het HSC goedgekeurd en op 1 december 2009 gepubliceerd. De leidraad is te vinden op de website van de Commissie⁷. Verscheidene lidstaten hebben gevraagd om een vertaling van het document in hun nationale talen, die door de vertaaldienst van de Commissie is uitgevoerd. In november 2010 stemde het HSC ermee in dat in 2011 een onderzoek naar de toepassing van dit document in de lidstaten en op EU-niveau werd gestart om een beeld te geven van het paraatheidsniveau op EU-niveau.

Het werkdocument van de diensten van de Commissie over het combineren van veiligheid en gezondheid: naar de identificatie van goede praktijken in reactie op CBRN-voorvallen en de veiligheid van CBRN-stoffen⁸ werd in juni 2009 gepubliceerd als concreet voorbeeld van intersectorale samenwerking. Het document besteedt bijzondere aandacht aan de

---

7 http://ec.europa.eu/health/preparedness_response/docs/gpp_technical_guidance_document_1_december_2009.pdf

8 http://ec.europa.eu/health/ph_threats/com/preparedness/docs/bridging_en.pdf

samenwerking tussen volksgezondheids- en rechtshandhavingsautoriteiten op nationaal niveau, tussen de lidstaten en op EU-niveau, en bevat een reeks geïdentificeerde goede praktijken om de nationale structuren te verbeteren, de bewustmaking te vergroten en de Europese samenwerking en coördinatie te versterken. Het combineren van veiligheid en gezondheid is ook geïntegreerd in het technische document over generieke paraatheid en planning.

Bovendien heeft de Commissie het Health Protection Agency van het VK verzocht om voor het gezondheidsbeveiligingscomité casestudies over multisectorale kwesties te maken, die door de lidstaten voor nationale opleidingen kunnen worden gebruikt. Er wordt een aantal casestudies voorbereid die betrekking hebben op de banden tussen volksgezondheid en diergezondheid, massabijeenkomsten, bescherming burgerbevolking en volksgezondheid, bosbranden en klimaatverandering en bombardementen. Op basis van reële gebeurtenissen worden zij uitgevoerd om de discussie tussen de sectoren en daardoor de consolidatie van de generieke paraatheid te stimuleren.

Het HSC heeft ook kwesties besproken in verband met de tracering van contacten voor volksgezondheidsdoeleinden. Beschikking 2000/57/EG van de Commissie is gewijzigd bij Beschikking 2009/547/EG van de Commissie om rechtszekerheid te geven aan de mededeling van persoonsgegevens via het waarschuwingssysteem van de EU (EWRS) voor overdraagbare ziekten in het kader van contacttraceringssystemen. De goedkeuring van Beschikking 2009/547/EG⁹ door de Commissie overeenkomstig het advies van artikel 7 van Beschikking 2119/98/EG was onder meer bedoeld om de "doeleinden" van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het EWRS nader te specificeren en de gegevensbeschermingsvoorschriften in verband met voor contacttraceringssystemen uitgewisselde gegevens te verduidelijken.

6. INTERSECTORALE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

Het vergemakkelijken en ondersteunen van de coördinatie en de samenwerking op internationaal vlak en het bijdragen aan de uitvoering van de Internationale Gezondheidsregeling (IHR) op EU-niveau is een ander sleutelgebied van de HSC-activiteiten.

Er wordt gezorgd voor internationale samenwerking op hoog niveau door de contacten tussen het Global Health Security Initiative (GHSI)¹⁰ en het HSC met het oog op de uitwisseling van goede praktijken en informatie. De Commissie is lid van het GHSI en brengt regelmatig verslag uit aan het HSC over de werkzaamheden en de verwezenlijkingen van het GHSI, waaronder het proefproject EAR, het vroegtijdige waarschuwings- en rapporteringssysteem voor CBRN-bedreigingen en pandemische griep.

Er wordt ook bijzondere aandacht besteed aan de uitvoering van de IHR en het vermijden van dubbele rapportering door de lidstaten. Het HSC heeft het vroegtijdige waarschuwings- en reactiesysteem (EWRS) voor overdraagbare ziekten geschikt geacht voor het overbrengen van

---

⁹ Beschikking van de Commissie van 10 juli 2009 tot wijziging van Beschikking 2000/57/EG betreffende het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen ter voorkoming en beheersing van overdraagbare ziekten overeenkomstig Beschikking nr. 2119/98/EG van het Europees Parlement en de Raad, PB L 181 van 14.7.2009, blz. 57.

¹⁰ De GHSI-leden zijn: Canada, Frankrijk, Duitsland, Italië, Japan, Mexico, het Verenigd Koninkrijk, de VS, de Europese Commissie; de WHO is waarnemer. <http://www.ghsi.ca/english/index.asp>

de IHR-berichten naar de WHO. Het EWRS is nu gekoppeld aan het IHR-meldingssysteem om ervoor te zorgen dat alle relevante gebeurtenissen in verband met overdraagbare ziekten van internationaal belang in het EWRS worden gemeld en toegankelijk zijn voor de WHO. Er bestaat echter nog geen dergelijke koppeling voor CBRN-agentia.

7. EVALUATIE EN TESTEN VAN PLANNEN

De wederzijdse uitwisseling, de evaluatie, de distributie en het testen van de vastgestelde plannen, inclusief het verschaffen van de nodige opleiding, stelt het gezondheidsbeveiligingscomité in staat om te zorgen voor de interoperabiliteit van de plannen en maatregelen van de lidstaten bij CBRN-voorvallen.

Het HSC heeft bijgedragen aan het werkdocument van de diensten van de Commissie over de lering die moet worden getrokken uit de H1N1-pandemie en over de gezondheidsbeveiliging in de Europese Unie¹¹ om de Raad te informeren over de herziening van de EU-richtsnoeren voor pandemische paraatheidsplanning, de gezamenlijke aankoop van pandemische vaccins en het nieuwe gezondheidsbeveiligingsinitiatief.

Het HSC heeft deelgenomen aan de Eclipse-oefening in verband met een radionucleair voorval, die in oktober 2010 in Parijs werd georganiseerd in samenwerking met de communicatoren van het Global Health Security Initiative en het Franse ministerie van Gezondheid. De drie voorzitterschappen (ES, BE en HU) waren als waarnemer uitgenodigd.

8. NETWERK VAN HSC-COMMUNICATOREN

Het netwerk van HSC-communicatoren werd formeel opgericht in november 2008 en kwam voor de eerste keer bijeen in maart 2009, een maand vóór het begin van de H1N1-pandemie. Het netwerk omvat thans alle 27 lidstaten, de drie EER-landen en de volgende agentschappen: ECDC, EFSA, EMA, ECHA, WHO EURO en WHO HQ.

Het werkprogramma 2009-2010, goedgekeurd door het gezondheidsbeveiligingscomité, werd volledig uitgevoerd, hoewel het moest worden aangepast aan de uitbraak van de H1N1-pandemie. Dit leidde tot een verhoogde activiteit van het netwerk door bijkomende vergaderingen waarbij de deelnemers fysiek aanwezig waren, regelmatige audioconferenties, workshops en onderzoeken.

Er werd een roodboek opgesteld om de leden van het netwerk te helpen om tijdens normale en crisissituaties beter te communiceren (waaronder een contactlijst en standaardprocedures)

Er is een lijst met de taken voor het netwerk opgesteld en deze zal bij het HSC worden ingediend als onderdeel van het werkplan van het HSC voor 2011-2013. Verschillende acties van het werkplan zullen betrekking hebben op de uit de H1N1-pandemie te trekken lering en zullen de werking van het netwerk versterken. Concreet gezien zal het netwerk de banden met de belanghebbenden, de integratie van de sociale media in de communicatiestrategieën, het begrip van de behoeften en verwachtingen van de burgers via de monitoring van media en verificaties verbeteren en de capaciteiten van het netwerk versterken.

---

¹¹ http://ec.europa.eu/health/preparedness_response/docs/commission_staff_lessonsh1n1_nl.pdf

9. GEZONDHEIDSBEVEILIGINGSINITIATIEF

Op 7-8 oktober 2010 is een speciale HSC-vergadering georganiseerd ter bespreking van het toekomstige initiatief inzake de gezondheidsbeveiliging in de EU, dat naar verwachting in 2011 door de Commissie zal worden goedgekeurd. Het initiatief heeft tot doel de bestaande EU-wetgeving inzake overdraagbare ziekten (Beschikking nr. 2119/98/EG van het Europees Parlement en de Raad en de uitvoeringsbesluiten daarvan¹²) te herzien en bij te werken en te zorgen, uit volksgezondheidsoogpunt, voor een passende preventie en bestrijding van alle risico's op EU-niveau¹³.

Als basis voor discussie hebben de diensten van de Commissie een non-paper over de gezondheidsbeveiliging in de EU opgesteld. Het document is gewijzigd op grond van de discussies tijdens de buitengewone vergadering van het HSC. De discussie is voortgezet tijdens de plenaire vergadering van het HSC in november. Verder overleg over de kwestie vindt plaats via regelmatige audioconferenties.

10. AUDIOCONFERENTIES VAN HET HSC

Tegelijk met de werkzaamheden en activiteiten van de secties en de plenaire vergaderingen heeft het HSC audioconferenties gehouden om de toekomstige plenaire zittingen voor te bereiden en urgente kwesties te bespreken. Daartoe heeft het HSC een formele werkprocedure voor audio- en videoconferenties goedgekeurd.

Er werden audioconferenties georganiseerd:

- in januari 2010 (bespreking met de deelnemers over het onderzoek van de Raad van Europa naar vaccinatiekwesties in de context van H1N1 en over de antraxuitbraak in Schotland en Duitsland, die tot de dood van verscheidene drugsgebruikers heeft geleid;
- in februari 2010 (om te informeren en een bespreking te voeren over de evaluatie van het beheer van de H1N1-pandemie en om nadere informatie te verstrekken over de IDU-antraxgevallen;
- in april 2010 (over de evaluatie van de H1N1-pandemie en de voorbereiding van de conferentie van het Belgische voorzitterschap over de uit de A(H1N1)-pandemie getrokken lering;
- een bijkomende urgente audioconferentie werd in april 2010 gehouden om de situatie na de vulkaanuitbraak in IJsland te bespreken.

---

12 Beschikking nr. 2119/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 1998 tot oprichting van een netwerk voor epidemiologische surveillance en beheersing van overdraagbare ziekten in de Europese Gemeenschap, PB L 268 van 3.10.1998, blz. 1.

13 http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/2011_sanco_021_health_security_en.pdf